

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

2. Exempla à P. Alexandro producta, ex illis, quos citat, falsi convicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

tionibus semper magis, magisque intellexerim, iniquissimam esse causam Regaliæ, profuitque veritati impugnatam fuisse. Quis enim à Religioso, à Theologo, à Doctore Parisiensi, à viro tot libris & eruditione claro, non aliquid expectasset, tot sperandi titulis dignum, & par materiæ? præsertim cum calamum arripuisset, hac Regaliæ causâ à tam multis doctisque jam discussâ; unde facile erat, si quid Regaliam juvare posset, & abunde, & cum selectu proferre, quippe flagrantibus nundinis ac Mercatorum plenis. Et tamen, quæ ab hoc viro, Regiæque causæ Patrono allata sunt, aded misera, detorta, aliena, frigida, ac longissimè & ab ultimis terræ plagis quæsitâ sunt, ut credam nunquam peius Regaliam habuisse, quàm sub hujus patrocinio. Planè nihil ita movit, ut eam iniquissimam reputarem, quàm quòd viderem tam inania esse, & plena pudoris, quæ pro illa dicerentur; sed omnia pervicit ardor Regem demerendi; huic Veritas, Pietas, Religio, omnia cessere: & dum omnes ex flore Majestatis roris aliquid mellisque libare certant, araneorum & crabronum more, perimunt, ut impleantur.

II. Patris ergo Natalis in favorem Regaliæ argumenta hæc sunt. *Primo*, ut prober Regaliam sub Regibus primæ & secundæ stirpis in usu fuisse, exempla profert palàm iniqua, & à Patribus damnata, perinde ac si quis adulteria, usuras & furta, Davidis, Achabi, & Zachæi exemplis purgaret; quod verò flagitium est exemplis nudum? Sic *Dissertat. 8. a. 3. S. 4.* Exemplum Caroli Martelli affert, qui *Episcopatum, Abbatiarum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum proventus Nobilibus concessit.* Atqui certum est, impiam & sacrilegam fuisse eam bonorum Ecclesiasticorum usurpationem: idque Patres Rhemensis & Rotomagensis Provinciarum in Synodo Carisiacensi palàm professi sunt *capite 7.* Imò Martelli ipsius filij Carolomannus, & Pipinus in Synodis Liptinensi, & Sueffionensi magnam usurpatorum bonorum partem restitui fecere; nec enim omnia poterant: unde Carolus Magnus nepos, & Ludovicus Pius Martelli pronepos ultimam manum adhibuere, ac restitutionem profecuti sunt. Eodem *articulo 3. ex appendice Flodoardi hæc verba allegat: De functo Tilpino Archiepiscopo tenuit D. Rex Carolomannus Rhemense Episcopium in suo Dominatu, & dedit villam Novilliacum in Beneficium Anschero Saxoni.*

Gallia
Indicata
G III
230

Atqui ex eadem appendice Flodoardi, & operibus Hincmari *Tome 2. Edit. Sirm.* constat eam villam à Ludovico Balbo Ecclesie Rhe-
menfi fuisse restitutam Hincmaro Regi ostendente: *Auctores Sacro-
rum Canonum damnare Spiritus Sancti judicio eos, qui Defunctorum elemosinas
retinent, & Ecclesijs tradere demorantur, qui ut infideles ab Ecclesia abijcendi,
& quasi egentium necatores, &c. Et a. 3. §. 13. ex epistolis Joannis VIII. pro-
bat hunc Pontificem consensum Carolomanni pro Constitutione
Episcopi Vercellensis postulasse, unde concludit Monarchia Fran-
cia jus conferendorum Episcopatum coeum esse: & tamen ex epistola 100,
ejusdem Joannis ad Theodoricum Bisuntinensem Archiepiscopum
certum est, id juris non spectasse ad Regem; ita enim scribit: *Mo-
nemus per DEUM Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, Apostolicam aucto-
ritate expresse jubemus, ut ibi Episcopum, neque ex jussu Regis, neque ex petita
plebis consecrare presumas, &c. Articulo 4. §. 6. adducit exemplum Lu-
dovici Crassi, qui præbendas ac dignitates, quæ Ecclesijs viduatis
vacaverant, conferebat frustra obnitente Hildeberto Episcopo
Turonensi. Ceterum quàm parùm æqui fuerint Ludovici conatus
nemo melius Hildeberto depinxit; sic enim scribit epistola 67. ad
Honorium II. Papam: *His alijsque premor angustijs, quia Zelo Zelatus sum
legem Domini mei, quia non sum transgressus terminos, quos Patres nostri posue-
runt, quia dignitates Ecclesiasticas nec ex Regis præcepto disposui, nec ei disponendi
facultatem indulsi. Et de Ludovici in Ecclesiasticos asperitate gravissi-
mæ sunt D. Bernardi querelæ, quas videre licet epistolis 45. & 59.***

Articulo 4. §. 12. utitur exemplo Ludovici Junioris à S. Thoma
Cantuariensi ab Innocentio II. & III. & Alexandro III. Summis PP.
laudato; is verò Regiam exercuit. Sed quàm sæpe multumque
in bonis Ecclesiasticis usurpandis Ludovicus sui oblitus fuerit, lu-
culentè S. Bernardus testatur epistola 122. *De quo jure presumit, ut Ec-
clesiarum Possessiones & terras devastet, ut Christi ovibus Pastores pratici non per-
mittat, ut his quidem electorum promotionem prohibeat, alijs verò dilationem
electionis indicet, donec universa consumpserit, donec diripuerit pauperum facul-
tates? Nec obstant laudes Ludovico datæ; multa enim gessit lau-
dibus digna, sed non omnia: quanta Davidi encomia etiam à Deo
tribuuntur, quanta Theodosio Magno ab Ambrosio, quanta Brunie-
hildi, & Mauritio à Gregorio Magno; num idè adulteria, ho-
micidia, rapinas istorum liceat imitari? non ergo honestas actio-*
num

num exemplis, sed legibus metienda est, leges enim semper justæ sunt, alioquin leges non forent; exempla etiam in bonis sæpè perverfa. Vide de malè usurpatis Ecclesiæ bonis eundem Bernardum epist. 224. ad Stephanum Prænestinum Episcopum, qui apertè usum Regaliæ in Ludovico damnat; postquàm enim dixisset: *Non sufficit spoliari bonis præsentibus Domos Episcopales.* Mox tanquam malum multò gravius indigniusque adjungit: *Etiàm in terras & in homines manus sacrilega, circumquaque defecit, totius anni ex eis reditus sibi vendicando.* Articulo 4. §. 16. exemplo Henrici II. Angliæ Regis Regaliâ fruentis causam suam confirmat, eamque ab Alexandro III. non fuisse improbatam contendit. At contrarium testimonio Alexandri constat, cum enim inter articulos consuetudinum Anglicanarum, quibus subscribere S. Thomas Cantuariensis recusabat, duodecimus fuisset Alexandro exhibitus, & in hæc verba conceptus: *Cum vacaverit Episcopatus, vel Archiepiscopatus, vel Abbatia, vel Prioratus de Dominio Regis, debet esse in manu ejus, & inde percipiet omnes reditus, & exitus sicut Dominicos. Et cum ventum fuerit ad consulendum Ecclesiæ, & in Capella ipsius debet fieri electio assensu Regis & consilio Personarum, quas ad hoc faciendum vocaverit, & ibidem Electus faciet Homagium & fidelitatem Domino Regi sicut Ligio Domino, de vita & membris, & de honore suo terreno, salvo ordine suo, priusquam sit consecratus.* Huic inquam articulo Alexander post maturum examen hanc censuram apposuit: *Hoc damnavit.* Nec obstat quod excipit P. Alexander, videlicet Regaliã non fuisse absolute quoad usum fructum videlicet vacantium bonorum, & quoad Collationes Beneficiorum, damnatam; sed tantum quoad abusus illic enumeratos. Ceterum vana est hæc elusio: tum quia cum Pontifex partem tantum damnabat articuli alicujus ex consuetudinibus à Rege Angliæ damnatis, hac formulâ limitatâ utebatur: *Hoc partim damnavit, partim admisit vel toleravit;* cum ergo Pontifex articulum 12. absolute, non limitatè damner, certum videtur, fuisse omnino, integrèque rejeetum, & consequenter etiam quoad usum fructum, & collationem Beneficiorum, & consequenter quoad Regaliã. Tum quia Matthæus Parisiensis ad Annum 1164. illas consuetudines vocat iniquas, Deoque detestabiles. Tum quia auctor vitæ S. Thomæ id expressè testatur his verbis: *Mos enim prophanus in plurimis jam Regnis inolevit, quod Episcopatus vacantes, & Monasteria Reges pro voto tenent,*

Gallia
indicata
G III
230

& quasi Christo proscripto applicantur Esco dos vidua, & Crucifixi patrimonium, salamitorum refrigeria, & subsidia egenorum. Tum denique quia Stephanus Henrici I. Angliæ Regis Successor, Regaliæ, hoc est usurpationi bonorum vacante Ecclesia renuntiaverat, teste Wilhelmo Malmesburiensi ad ann. 1135. in hæc verba: *Dum verò Sedes proprijs fuerit Pastoribus vacua, & ipsa & omnium earum possessiones in manu sint & custodia Clericorum, & proborum hominum ejusdem Ecclesiæ committantur, donec Pastor canonicè substituantur.* Pessimam ergo hanc consuetudinem, cui Stephanus renuntiaverat, Henricus II. reducere conabatur, obnitente S. Archiepiscopo Cantuariensi.

Articulo 4. §. 38. exemplo utitur Ermengardis Vice-Comitissæ Narbonensis, quæ juri Regaliæ renuntiavit; *habuit ergo, infert P. Alexander, jus Regaliæ, alioquin renuntiare illi non poterat.* Sed quantum pretij hoc exemplum sit, & quàm justo titulo Regaliæ niti Ermengardis crediderit, ex ipsius Renuntiationis verbis intellige: (a) *Ego Ermengardis Narbonensis Vice-Comitissa recognoscens injuriam, quam Parentes mei & ego in possidendis honoribus & bonis diripiendis decedentium Archiepiscoporum Narbonensis Ecclesiæ hucusque fecimus, &c.* Et Hadrianus IV. Pontifex Max: in Diplomate, quo eam Renuntiationem confirmat: *Dilecta in Christo filia Ermengardis, pravam quandam consuetudinem, quæ contra DEUM, & Ecclesiam vestram antiquitus inoleverat, abolere desiderans.* Ergo quod *injuria*, quod *rapina*, quod *prava & contra DEUM consuetudo* appellatur, id P. Alexander pro basi Regaliæ habet; quid pejus de illa dicere posset, si ex proposito impugnandum suscepisset!

Quàm plura sunt hujusmodi exempla à P. Alexandro in citata Dissertatione prolata, quæ cum constet iniqua fuisse, sequitur iniquam etiàm causam Regaliæ, quæ ex illis deducitur; & Patrem Alexandrum illius patrociniū suscepisse, non ex meritis causæ, sed ex animi affectu, quicumque tandem is fuerit: quis enim sibi unquam persuadeat hominem doctum, & eruditum, studijs innutritum, ex Professione Theologum Criticumque, non animadvertisse exemplis adedò iniquis ab Ecclesia damnatis Regaliæ causam non tam constitui, quàm destrui? Sed utrumque res se haberet, fixum erat Regi placere, hæc meta scribendi.

III. *Secundo.*

(a) Stephanus Balluc. in addit. ad D. de Marca lib. 8. cap. 18. de Concord. Imper. & Sacerd.